

**2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında
Qaraqalpaqstan Respublikasında xızmetler tarawınıń
rawajlanıwı**

Xızmetler tarawınıń rawajlanıw dárejesi jámiyet párawanlıǵın sáwlelendiriwshi kórsetkishlerden biri esaplanadı. Resurslar sarpın únemlewshi nátiyjeli innovaciyalıq ekonomikanı qurıw processinde xızmetler tarawı bólek orın tutadı, sebebi ol, tovar islep shıǵarıw menen salıstırılǵanda, materiallar sarpınıń kemligine, qárejetlerdiń tez qaplanıwına hám joqarı paydalılıqqa iye.

Usı tarawdıń xalıq aralıq korporaciyalar, bankler, aviakompaniyalar, kompyuter orayları, telekommunikaciyalar, qamsızlandırıw, yuridikalıq hám konsalting firmaları, mámleket hám mámleketlik emes shólkemler, sonıń menen birge, kommerciyalıq bolmaǵan shólkemlerdi óz ishine aladı.

**2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında
xızmetler tarawınıń tiykarǵı kórsetkishleri**

Kórsetilgen bazar xızmetleri kólemi

Xızmetler tarawınıń rawajlanıwı

Xızmetler tarawı bul — kárxanalar, shólkemler, sonıń menen birge, fizikalıq shaxslar tárepinen kórsetiletuǵın hár qıylı xızmetler, islep shıǵarıwdı óz ishine alǵan ulıwmalastırılǵan taypa bolıp tabıladı. Bul tarawdı kóbinese rawajlanǵan zamanagóy infratuzilme sebepli sanaattan keyingi ekonomikalıq struktura formasında kóriledi.

Islep shıǵarılǵan xızmetlerdiń tiykarǵı kórsetkishleri

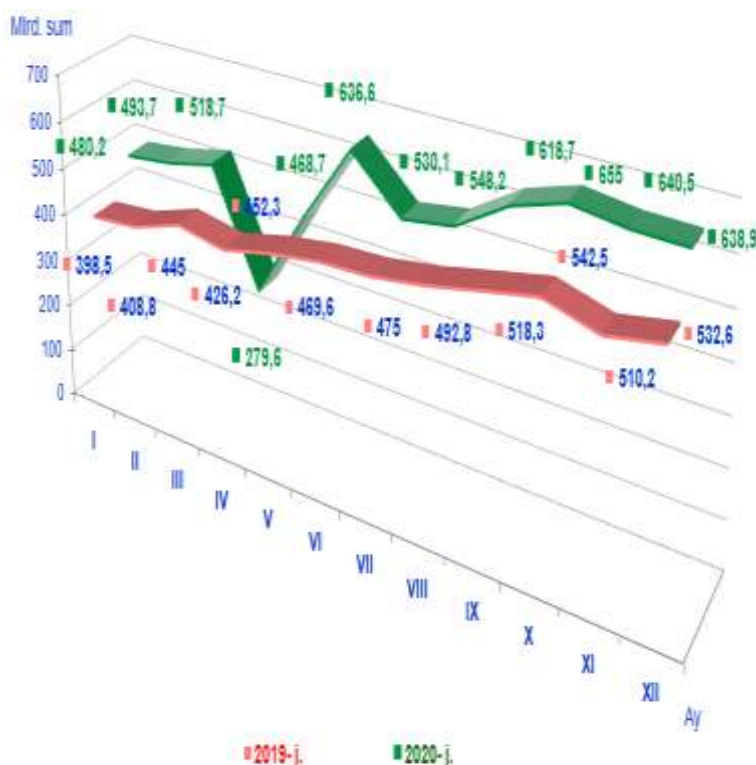
Dáslepki maǵlıwmatlarǵa kóre, 2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında kórsetilgen bazar xızmetleri kólemi 6508,9 mlrd. sumǵa jetti. Onıń nominal kólemi 837,1 mlrd. sumǵa astı. Salıstırma ekvivalentte ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda ósim pátı 105,9 % ti quradı.

Ósim pátı	Kólemiń ósiwi	Xızmetler kólemi
• 105,9 %	• 837,1 mlrd. sum	• 6 508,9 mlrd. sum

Xızmetler - qarıydarlar (yuridikalıq hám fizikalıq shaxslar) jaǵdayın ózgartiretuǵın yamasa tovarlar, xızmetler hám finanslıq aktivler menen ayırbaslawına kómekeletuǵın islep shıǵarıw iskerliginiń nátiyjesi esaplanadı.

**Kórsetilgen bazar xızmetler
kóleminiń salıstırılıwı, mlrd. sum**

2020- jıldıń yanvar ayına salıstırǵanda usı jıldıń dekabr ayında (diskret ay) kórsetilgen bazar xızmetleri kólemi 158,7 mlrd. sumǵa asıp 638,9 mlrd. sumǵa jetti.

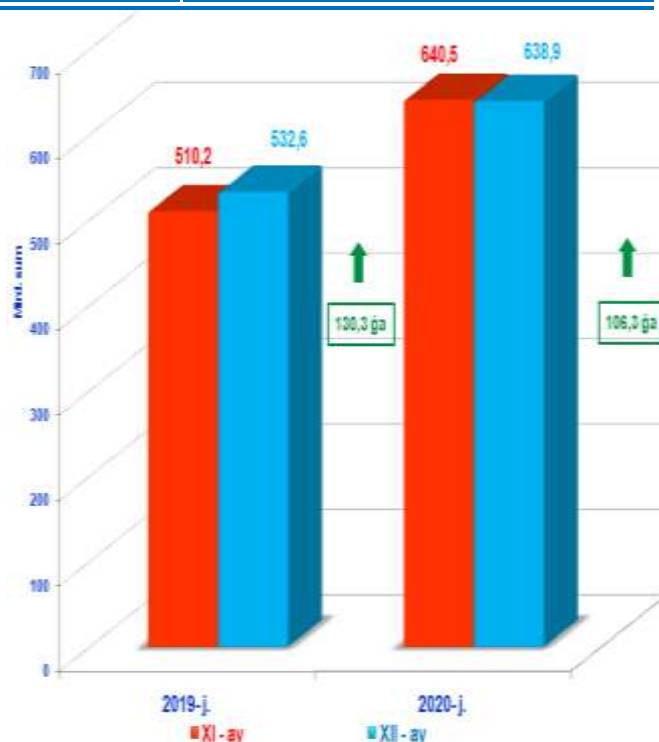
Salıstırw ushın :

ótken jıldıń usı dáwirinde olardıń kólemi 134,1 mlrd. sumǵa ósken hám 532,6 mlrd. sumǵa teń bolǵan.

2020- jil XI - diskret (noyabr) ayınıń kólemine salıstırǵanda, 2020- jil XII - diskret (dekabr) ayınıń kólemi 1,6 mlrd. sumǵa páseygen.

Salıstırw ushın :

2019- jıldıń XI hám XII - diskret ayları ortasındaǵı ayırmashılıǵı 22,4 mlrd. sumdı quraǵan.

Xızmetler tarawı islep shıǵarıw ónimlilikin hám natıyjeliligın asırıwǵa járdem beretuǵın hár qıylı iskerlik túrlerin óz ishine aladı.

**Ekonomikalıq háreket túrleri boyınsha islep shıǵarılgan
xızmetlerdiń tiykarǵı kórsetkishleri
(2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında)**

	Kólemi, mlrd. sum	Ótken jılǵa salıstırǵanda ósım pátı, % te
Xızmetler – jámi	6508,9	105,9
Sonnan:		
baylanıs hám málimleme xızmetleri	381,0	107,2
finanslıq xızmetleri	1284,9	125,2
transport xızmetleri	1700,2	108,3
sonnan: avtotransport xızmetleri	925,6	102,4
jasaw hám awqatlanıw xızmetleri	175,2	100,0
sawda xızmetleri	1494,1	99,7
kóshpes múlk penen baylanıslı xızmetler	170,8	91,5
tálim tarawındaǵı xızmetler	391,5	110,0
densawlıqtı saqlaw tarawındaǵı xızmetler	66,1	83,6
ijara xızmetleri	143,1	98,8
kompyuterlerdi ońlaw boyınsha xızmetler	189,2	96,5
jeke xızmetler	232,0	95,4
arxitektura tarawındaǵı xızmetler	86,9	70,6
basqa xızmetler	193,9	91,5

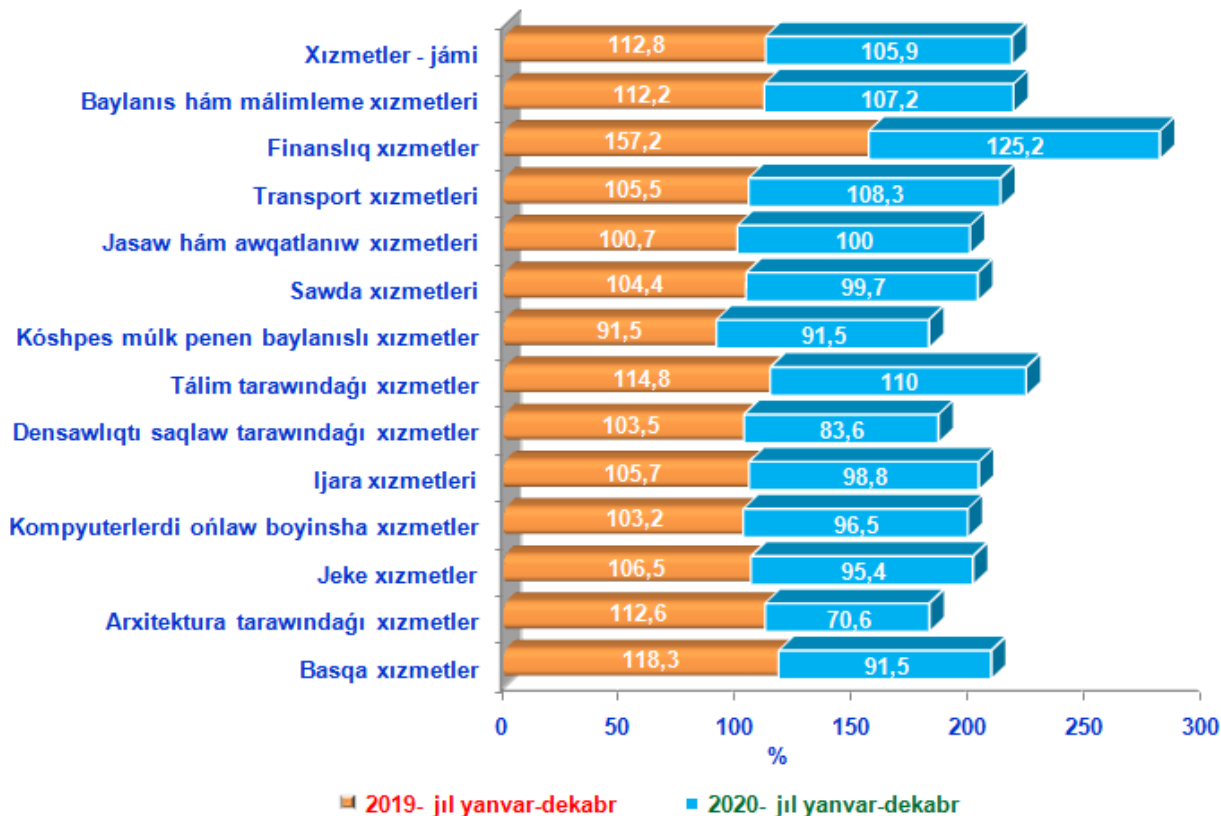
**Ekonomikalıq háreket túrleri boyınsha kórsetilgen bazar
xızmetleriniń quramı, % te
(2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında)**

Ekonomikalıq háreket túrleri boyınsha kórsetilgen bazar xızmetleri quramında eń úlken úlesti transport xızmetleri iyeleydi. Sonday etip, 2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında olardıń úlesi 26,1 % ti quradı. Usınıń menen birge, joqarı kórsetkishler sawda xızmetleri (23,0 %), finanslıq xızmetler (19,7 %), tálim tarawındaǵı xızmetler boyınsha (6,0 %) úlesine tuwrı keldi.

Den sawlıqtı saqlaw tarawındaǵı xızmetler kórsetiw kólemleriniń onsha úlken bolmaǵan ósiwi gúzetildi, olardıń úlesi tek 1,0 % ti quradı. Sonıń menen birge, joqarı bolmaǵan úles arxitektura tarawındaǵı xızmetler -1,3 %, ijara xızmetleri - 2,2 % ke tuwrı keldi.

Ekonomikalıq háreket túrleri boyınsha bazar xızmetleriniń ósim pátleriniń salıstırılıwı, % te

Joqarı ósim pátleri finanslıq xızmetler (25,2 %), tálim tarawındaǵı xızmetler (10,0 %), transport xızmetleri (8,3 %), baylanıs hám málimleme xızmetleri (7,2 %) ti quradi.

Arxitektura tarawındaǵı xızmetler kólemi sezilerli dárejede (29,4 % ke) tómenlewi gúzetildi. Usınıń menen birge, densawlıqtı saqlaw tarawındaǵı xızmetler (16,4 % ke), kóshpes múlk penen baylanıslı xızmetler (8,5 % ke), basqa xızmetler (8,5 % ke), jeke xızmetler (4,6 % ke), sonıń menen birge kompyuterlerdi ońlaw boyınsha xızmetler (3,5 % ke), ijara xızmetleri (1,2 % ke), sawda xızmetleri (0,3 % ke) tómenlewi gúzetildi.

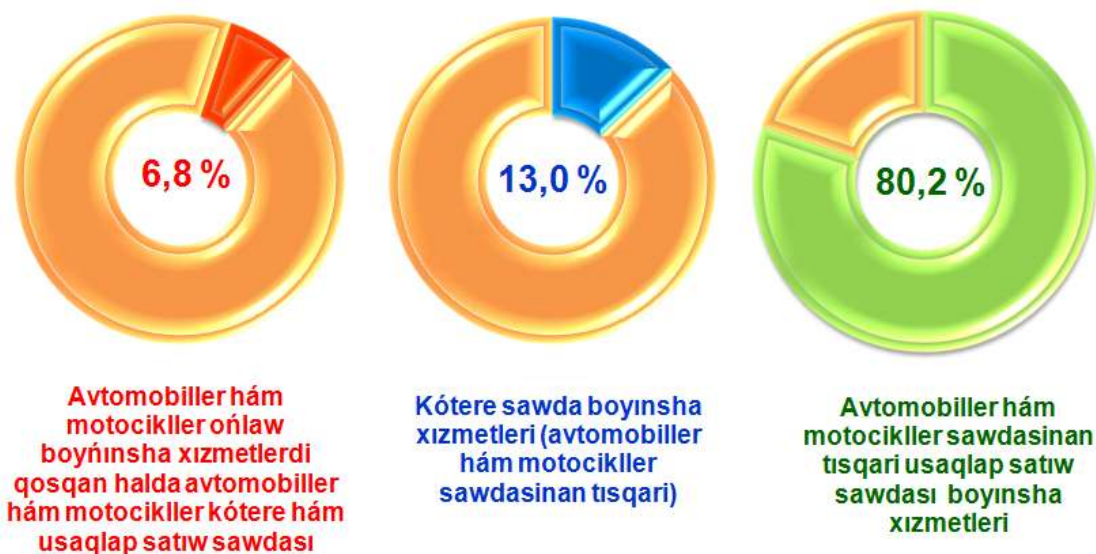
Dáslepki maǵlıwmatlar

Hár bir mámlekettiń ekonomikalıq turmısında zárúrli orın tutatuǵın sawda tarawı islep shıǵarıw hám tutınıw ortasındaǵı baylanıstı támiyinleydi, sonıń menen birge, tovarlardı islep shıǵarıw kólemi hám quramına, olardıń túrlerin jaqsılanıwına hám sapasınıń asıwına sezilerli tásir kórsetedi.

2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında, kórsetilgen bazar xızmetleri ulıwma kóleminde sawda xızmetleriniń úlesi 23,0 % ti payda etip, bul 1494,1 mlrd. sumǵa teń boldı.

Sawda - bul tovarlardıń aylanıwın, olardıń islep shıǵarıw tarawınan tutınıw tarawına ótiwin támiyinleytuǵın ekonomika tarawı bolıp tabıladı. Belgili bir mámleket ishinde sawda tovarların zárúr qarıydarǵa jetkiziw wazıypasın atqaradı. Ol kótere hám usaqlap satıw sawdaǵa bólinedi.

**Sawda xızmetleri quramı, % te
(2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında)**

Ámeldegi dáwirde usaqlap satıw sawda xızmetleri úlesi 80,2 % ke tuwrı keledi.

Kótere sawda xızmetleriniń úlesi (avtomobiller hám motocikller sawdasınan tısqarı) 13,0 % ke jetti. Avtomobiller hám motocikllerdiń kótere hám usaqlap satıw sawdası boyınsha xızmetler, atap aytqanda, avtomobiller hám motocikllerdi ońlaw boyınsha xızmetlerdi qosqan halda, sawda xızmetleriniń ulıwma kólemindegi úlesi 6,8 % ti quradı.

Finanslıq xızmetler
(2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında)

Finanslıq xızmetler kólemi 1284,9 mlrd. sumdı - quradı. **Salıstırıw ushin** : 2019- jıldıń yanvar-dekabr aylarında finanslıq xızmetler kólemi 1003,6 mlrd. sumǵa teń boldı.

Olardıń ulıwma xızmetler kólemindegi úlesi 19,7 % ti quradı.

Salıstırıw ushin : 2019- jıldıń yanvar-dekabr aylarında olardıń úlesi 17,7 % ti quradı.

Ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda kólemi 281,3 mlrd. sumǵa kóbeyiwi gúzetildi.

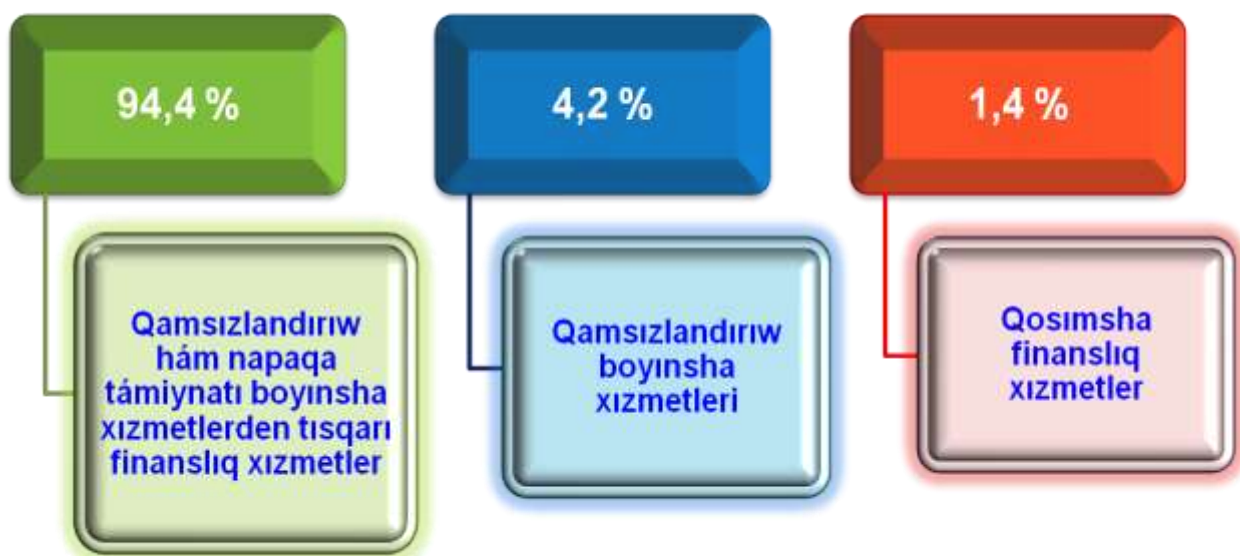

Finanslıq xızmetlerdiń ósiwi 25,2 % ti quradı.

Salıstırıw ushin : 2019- jıldıń yanvar-dekabr aylarında olardıń ósim pátı 157,2 % ke jetken.

Finanslıq xızmetler kólemi - finanslıq dáldálshılıq esabınan alınǵan procentli dáramatlar kólemi (xızmetler ushin belgilengen tólewler muǵdarında), sonıń menen birge, finans shólkemi tárepinen ssuda beriw yamasa depozitti saqlaw boyınsha xızmetleri ushin tólenetuǵın aqsha esabına kóre alınadı.

Finanslıq xızmetler quramı, % te
(2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında)

Finanslıq xızmetler ulıwma kóleminde qamsızlandırıw hám pensiya támiynatı boyınsha xızmetlerden tısqarı finanslıq xızmetlerdiń úlesi 94,4 % ti quraydı.

Ámeldegi dáwirde qamsızlandırıw xızmetleriniń úlesi 4,2 % aralıǵında gúzetildi.

Finanslıq hám qamsızlandırıw xızmetlerine salıstırǵanda járdemshi xızmetlerdiń ulıwma finanslıq xızmetler kólemindegi úlesi joqarı kórsetkishke iye emes hám ol 1,4 % ti quraydı.

Rawajlanǵan mámleketler tájiriybesi sonı kórsetedi, AKTnıń rawajlanıwı mámlekettiń básekige shıdamlılıq dárejesine tikkeley tásir etedi, sizge úlken kólemdegi maǵlıwmatlardı toplaw hám ulıwmalastırıwǵa múmkinshilik beredi, strategiyalıq dárejede basqarıw ushın úlken múmkinshilikler payda boladı.

AKTdan aktiv paydalanıw keń qamtilǵan infratúzilmege tiykarlanǵan bolıp, ol eń zamanagóy úskeneler hám texnologiyalar menen úskenelestirilgen, joqarı kadrlar potencialına iye.

**Baylanıs hám málimleme xızmetleri
(2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında)**

2019-jıldıń yanvar-dekabr aylarına salıstırǵanda

2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında baylanıs málimleme xızmetleriniń kólemi 381,0 mlrd. sum dárejesinde belgilendi.

Ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda bul túrdegi xızmetlerdiń ósim pátı 107,2 % ke jetti.

Kórsetilgen bazar xızmetleriniń ulıwma kólemdegi úlesi 5,9 % ti quradı.

**Baylanıs hám málimleme xızmetleri quramı, % te
(2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında)**

<p>Baylanıs hám málimleme xızmetleri kóleminde eń úlken úlesti telekommunikaciya xızmetleri (sımlı hám mobil baylanıs xızmetleri, Internet tarmaǵı, joldaslı baylanıs xızmetleri hám basqalar) iyelep, 93,9 % ti quradı.</p>	<p>Xızmetlerdiń ulıwma kólemindegi úlesinde kompyuter dástúrlew, másláhát beriw xızmetleri hám basqa járdemshi xızmetler - 0,7 %, basqa baylanıs xızmetleri - 0,5 %, baspa sóz xızmetleri - 4,1 %, sonıń menen birge, málimleme tarawındaǵı xızmetler - 0,8 % ti quradı.</p>
--	--

Soni aytıw kerek, puqaralardı joqarı sapalı hám qımbat emes baxalardaǵı tálim menen támiyinlew, jámiyet rawajlanıwın, onıń keleshegin anıq belgilep beretuǵın wazıypa bolıp tabıladı.

**Tálim tarawındaǵı xızmetler
(2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında)**

2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında bilimlendiriw tarawındaǵı xızmetler kólemi 391,5 mlrd. sumǵa jetip, bazar xızmetleri ulıwma kólemindegi úlesi 6,0 % ti quradı. Ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda ósim pátı 110,0 % ti quradı.

Jasaw boyınsha xızmetler kólemi, qısqa múddetli turar jay menen támiyinlew boyınsha kórsetilgen xızmetler (mıymanxanalar, oteller, moteller hám basqa turar jaylar) mánisin óz ishine aladı.

**Jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetler
(2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında)**

Ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetlerdiń ósim pátı tek 100,0 % ti quradı, olardıń kólemi bolsa 175,2 mlrd. sumǵa teń bolǵan.

Bul dáwirde olardıń bazar xızmetleri ulıwma kólemindegi úlesi tek 2,7 % ti quradı.

Aziq-awqat hám ishimlikler menen támiyinlew boyınsha xızmetler - aziq-túlik ónimleri hám ishimlikler jetkiziw boyınsha qoyılǵan ústemedен tısqari, awqat tayarlawda isletilgen hám qayta islenbegen halda satılǵan ónimler mánisin óz ishine alıwshı aylanba mánisi bolıp tabıladı.

Jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetlerdiń quramı
(2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında)

Jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetlerdiń ulıwma kóleminde azıq-awqat hám ishimlikler menen támiyinlew boyınsha xızmetlerdiń úlesi 93,4 % menen ústinlik etedi.

2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında jasaw boyınsha xızmetler úlesi 6,6 % ti quradı.

Densawlıqtı saqlaw tarawındaǵı xızmetler kólemi bul - densawlıqtı saqlaw mekemeleriniń medicinalıq hám sanitariya xızmetleri, sonıń menen birge, shólkemler hám medicina kárxanaları, poliklinikalar, klinikalar tárepinen kórsetilgen bazar xızmetleriniń mánisi bolıp tabıladı.

Densawlıqtı saqlaw tarawındaǵı xızmetler
(2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında)

2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında den sawlıqtı saqlaw tarawındaǵı xızmetlerdiń kólemi 66,1 mlrd. sumdı quradı. Xızmetlerdiń ulıwma kóleminde olardıń úlesi 1,0 % ti quradı. Ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda ósim pátı 83,6 % ti quradı.

Qaraqalpaqstan Respublikası statistika basqarması

Dáslepki maǵlıwmatlar

Ekonomikalıq háreket túrleri boyınsha kórsetilgen xızmetler, qarıydarlardıń dáramat dárejesi, diydi hám qálew-tileklerine qaray differenciyanadı.

Qala hám rayonlar kesiminde xızmetler islep shıǵarıw (2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında)

	Kólemi, mlrd. sum	Ótken jılǵa salıstırǵanda ósım pátı, % te	Xalıqtıń jan basına kórsetil- gen bazar xız- metleri kólemi, mıń sum
Qaraqalpaqstan Respublikası	6508,9	105,9	3 405,8
Nókis q.	2735,3	105,1	8 500,0
rayonlar:			
Ámiwdárya	355,6	107,6	1 776,1
Beruniy	351,5	104,0	1 822,2
Bozataw	30,1	115,0	1 395,0
Qaraózek	125,0	104,7	2 357,8
Kegeyli	127,9	107,4	1 756,6
Qońırat	887,1	108,3	6 782,3
Qanlıkól	89,5	104,3	1 744,0
Moynaq	90,4	109,3	2 815,6
Nókis r.	124,7	110,2	2 460,7
Taqiyatas	151,2	104,9	2 034,8
Taxtakópir	104,7	105,3	2 597,9
Tórtkúl	451,9	106,7	2 092,3
Xojeli	302,4	105,2	2 448,3
Shimbay	199,9	102,8	1 770,9
Shomanay	97,2	107,7	1 723,6
Ellikqala	284,5	106,2	1 772,4

Usınıń menen birge, salıstırǵanda joqarı kórsetkishler Nókis qalası (2735,3 mlrd. sum), Qońırat rayonu (887,1 mlrd. sum) hám Tórtkúl rayonlarında (451,9 mlrd. sum) gúzetildi.

Sonı aytıw kerek, zamanagóy Ózbekstannıń sociallıq-ekonomikalıq rawajlanıw keleshekleri, milliy hám jergilikli máplerdi esapqa alǵan halda, respublikanıń hár bir ekonomikalıq rayonu hám wálayatlarınıń barlıq resurslardan aqılǵa say paydalanıwına baylanıslı.

Xızmetler tarawınıń rawajlanıw dárejesi xalıqtıń aymaqlıq jáne social jıldamlıǵın, jańa xojalıq aymaqların ózlestiriw, islep shıǵarıw natıyjeliligini hám materiallıq ónimler tutınıwın asırıwdı támiyinleydi.

Xalıqtıń jan basına kórsetilgen bazar xızmetleri kóleminiń hár ayda ósiwi gúzetilip atır.

Xalıqtıń jan basına kórsetilgen bazar xızmetleriniń tiykarǵı ko'rsatkishleri

2020- jıldıń yanvar-dekabr aylarında xalıqtıń jan basına kórsetilgen bazar xızmetleriniń kólemi 3405,8 miń sumǵa jetti.

Ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda ósim pátı 104,4 % ti quradı.

Xalıqtıń jan basına kórsetilgen bazar xızmetleri kólemi, - 3405,8 miń sum

Ósim pátı, 2019- jil yanvar-dekabr aylarına salıstırǵanda, % te - 104,4 %

Kóleminiń ósiwi , 2019- jil yanvar-dekabr aylarına salıstırǵanda, - 395,4 miń sumǵa

Respublikada xızmetler tarawınıń rawajlanıwı xalıqtıń ósip baratırǵan tólew qábileti hám jeńilliklerine, atap aytqanda, informacion-kommunikaciya texnologiyalarınan paydalanǵan halda, ásirese zamanagóy xızmet túrlerine bolǵan qarıydarlar talabın qandira alatuǵın kishi biznestiń rawajlanıwına baylanıslı.

Basqasha etip aytqanda, bir tárepden xızmetlerdi islep shıǵarıw kólemine úy xojalıqları dáramatları hám jeńillikler, xızmetlerge tarifler, basqa tárepden investiciyalar, salıq, pul-kredit hám mámleket siyaseti, ilimiy-texnikalıq siyaset, sonıń menen birge, kishi biznestiń rawajlanıwı sıyaqlı faktorlar tásir etedi.

Xızmetler tarawı statistikasınıń bólimi
Tel.: 61-224-92-15